

Recensent: Sylvia Oost Lievens

Bram Spreeuw & Krijn de Jong: ‘Dat jij nog leeft...’ Uitgeverij Buijten & Schipperheijn *Motief* – Amsterdam 2012. ISBN 978-90-5881-707-5 (Verslaving/ED/1)

Soort boek/stijl/ziekte:

Bram Spreeuw is van jongs af aan verslaafd aan alcohol en drugs. En niet alleen zichzelf, maar ook de omgeving waarin hij opgroeit. De ondertitel van het boek is: ‘Het levensverhaal van Rooie Bram internaatsjongen- ripdealer- preventiewerker’. Deze titel dekt geheel de lading van het boek, de lange weg die Bram Spreeuw heeft moeten afleggen om te komen waar hij nu is: een preventiewerker, die clean is en veel voor anderen betekent.

Over de schrijver:

Krijn de Jong is werkzaam binnen de verslavingszorg van begin jaren zeventig tot half jaren negentig. In dezelfde periode is Bram Spreeuw eveneens in Amsterdam actief, maar dan als verslaafde en ripdealer (berover van gebruikers en dealers). Zij hebben elkaar toen slechts zijdelings ontmoet. Later bij een kerstmaaltijd voor dak- en thuislozen uit de regio van Urk ontmoeten ze elkaar bewust. Na een volgende ontmoeting in de kerk ontstaat een hechte vriendschap. Bram vraagt na verloop van tijd of Krijn hem wil helpen met het schrijven van een boek over zijn ervaringen. Krijn kende al veel verhalen van Bram en heeft ook de gelegenheid gehad om deze verhalen na te trekken. Wat hij vertelde bleek allemaal waar te zijn. Hij stemt toe. Samen zijn ze aan de slag gegaan. Zij hebben alle plekken bezocht, die een rol in het leven van Bram hebben gespeeld en gesproken met verschillende mensen uit het verleden.

Korte inhoud:

Bram wordt geboren in een Amsterdams gezin. Hij heeft twee broers en twee zussen. Het gezin kent bittere armoede en woont in een compleet vervallen huis, waar het overal lekt en tocht. In de kelder zitten ratten. Er is weinig eten, maar wel veel drank in huis. De kinderen worden nauwelijks verzorgd en komen al jong in aanraking met overmatig drankgebruik, seksuele uitpattingen en misbruik. Ze spijbelen van school, halen veel kattenkwaad uit. Al vroeg gaan de kinderen zelf ook drinken. Eerst worden de twee oudste jongens uit huis gehaald en naar een internaat in Hoenderloo overgebracht. Later volgt Bram. Hij beschrijft uitgebreid het harde en liefdeloze internaatsleven en wat dat met een kind doet. Hij is vele malen weggelopen, maar wordt altijd weer teruggebracht. Als hij een jaar of 20 is mag hij het internaat verlaten en gaat terug naar Amsterdam, naar zijn ouders. Ondanks alles heeft hij het diploma timmeren op C-niveau gehaald. Zijn vader gaat kamers verhuren aan Surinamers en Antillianen uit het Zeemanshuis. Bram kan zijn draai niet vinden en gaat steeds vaker met de kostgangers mee naar de kroeg en krijgt zo een “licht” alcoholprobleem. Hij beschrijft het als een vreselijke tijd, niets lukte, hij kan geen baantje houden en raakt steeds meer aan de drank. Hij ontmoet Eva. Zij raakt snel in verwachting, maar Bram kan de situatie niet aan en hij verlaat Eva. Hij stopt nu helemaal met werken en gaat met de verkeerde mensen om. Als zijn beste vriend bij een ruzie wordt gedood gaat het definitief de verkeerde kant op. Hij houdt zich alleen nog maar bezig met dealen en is inmiddels zelf ook verslaafd. Als hij niet voldoende met dealen verdient om zijn eigen verslaving in stand te houden gaat hij andere dealers en gebruikers oplichten en beroven. Op den duur beseft hij dat hij gevaar loopt en vlucht naar Limburg, waar

zijn zusje Corrie woont. Na verloop van tijd gaat hij weer terug naar Amsterdam en gaat het weer helemaal mis met hem. Hij belandt in de zware criminaliteit. Op een gegeven moment komt hij in Lelystad terecht. Daar leert hij mensen kennen, die zich zijn lot aantrekken, hem steunen en warme vriendschap schenken. Door hen komt hij in aanraking met de Kerk. Met heel veel vallen en opstaan lukt het hem uit de criminaliteit te gaan en van zijn verslaving af te komen. Hij bekeert zich tot God en ondervindt veel steun vanuit het geloof. Nu is hij zover, dat hij andere tot steun kan zijn o.a. door het bezoeken van gevangenen. Als preventiemedewerker geeft hij voorlichting op scholen. Hij voelt zich nu goed en ervaart het als een wonder, dat hij als een vrij man over straat kan lopen na alle ellende, die hij een levenlang heeft meegemaakt.

Wat viel op:

Het gezin waaruit Bram voortkomt zit zo diep in de ellende, dat het wel mis moest gaan met de kinderen. Toch is er een sterke onderlinge band, zowel bij de kinderen onderling als met de ouders. Waar mogelijk helpen ze elkaar. Als het Bram in Amsterdam te heet onder de voeten wordt kan hij bij zijn zus terecht. Als een leidster in het internaat Bram dreigt te slaan vliegt zijn moeder de leidster aan. Het betekent heel veel voor hem, dat zijn moeder voor hem opkomt. Hij vertelt heel open over hoe zijn leven is gelopen en wat zijn eigen rol daarin is geweest. Hij maakt het niet mooier dan het is. Ondanks zijn wandaden en oplichterij roept zijn verhaal sympathie en bewondering op. Dat laatste vooral voor de manier waarop hij zich aan zijn milieu heeft weten te ontworstelen en zijn ervaringen ten dienste van anderen stelt. Achter in het boek is een overzicht van hulpverleningsinstanties opgenomen, nagenoeg allemaal op Christelijke grondslag.

Citaten:

Blz. 9: “Daar, op nummer 53 ben ik geboren.....De vloerdelen lagen er uit en de kozijnen waren verrot. Die deur daar beneden ging naar de kelder. Nat en vies was het er. Je zag de ratten lopen.”

Blz. 25: “Elke keer als ze mij sloegen liep ik weg. Ik wilde naar mijn moeder.”

Blz. 57: “In de buurt van mijn vader en moeder had ik verschillende achtervolgingen meegemaakt. Door dat ripdealen was ik altijd in gevaar, ik kon niet zonder lijfwacht.”

Blz. 72: “M’n moeder heeft altijd van me gehouden, ik was een moederskind. Ze heeft ook een keer mijn leven gered. Toen ze me neer wilden knallen, sprong ze er zo tussen. Dat is liefde.”

Blz. 93:”Nu heb ik dus een heel mooi woninkje op loopafstand van het station. Weer word ik omringd door vrienden. Bij Johan en Herna kan ik altijd terecht. Het zijn heel bijzondere mensen. Ik zit nog op de huiskring en ’s zondags in de kerk.”

Blz. 100:”In ons oude huis woont nu de advocaat, die daar vroeger naast ons woonde. Toen we daar vertrokken waren, ging hij er vanuit dat ik niet lang meer zou leven. Maar God had een ander plan.”

Amsterdam, 13 februari 2014